

Greita
Parlamento
komitetų *apžvalga*

Europos Parlamentas

Greita Parlamento komitetų apžvalga

Europos Parlamentas yra vienintelė tiesiogiai renkama ES institucija.

705 Europos Parlamento nariai atstovauja 448 milijonams ES piliečių.

Kas penkerius metus juos renka 27 valstybių narių rinkėjai.

Parlamento politinį ir teisėkūros darbą atlieka 20 nuolatinių komitetų ir trys pakomitečiai. Kiekvienas iš jų išsirenka po pirmininką ir ne daugiau kaip keturis pirmininko pavaduotojus.

Prasidedant naujai kadencijai, Parlamentas, atsižvelgdamas į Parlamento narių pageidavimus, nusprendžia, kuriems komitetams jie priklausys. Tai labai svarbus sprendimas, nes jis lemia, kurioje srityje jie dirbs daugiausia.

Parlamento komitetai atlieka nepaprastai svarbų vaidmenį formuojant politiką, nes jie atsakingi už Parlamento pozicijų – pirmiausia susijusių su naujais pasiūlymais dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų – rengimą.

24 kalbos

Europos Parlamento nariai atstovauja visiems Europos Sąjungos piliečiams. Kiekvienas Parlamento narys turi teisę kalbėti savo pasirinkta oficialiaja kalba. Parlamento dokumentai skelbiami 24-iomis oficialiosiomis ES kalbomis.

Pavyzdys, kaip taikoma įprasta teisėkūros procedūra

Europos Komisija rengia pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų ir juos teikia Europos Parlamentui ir Tarybai.

Parlamento teisėkūros darbas grindžiamas dviejų pagrindinių tipų veikla – komitetų posėdžiais ir plenarinėmis sesijomis.

1

Komitetai atlieka giluminį Parlamento darbą. Jie nagrinėja pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, iš dalies juos pakeičia ir dėl jų balsuoja per savo mėnesinius posėdžius. Tuomet savo pranešimą jie pateikia visam Parlamentui.

2

Pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto tekstą Parlamentas patvirtina per savo plenarinę sesiją.

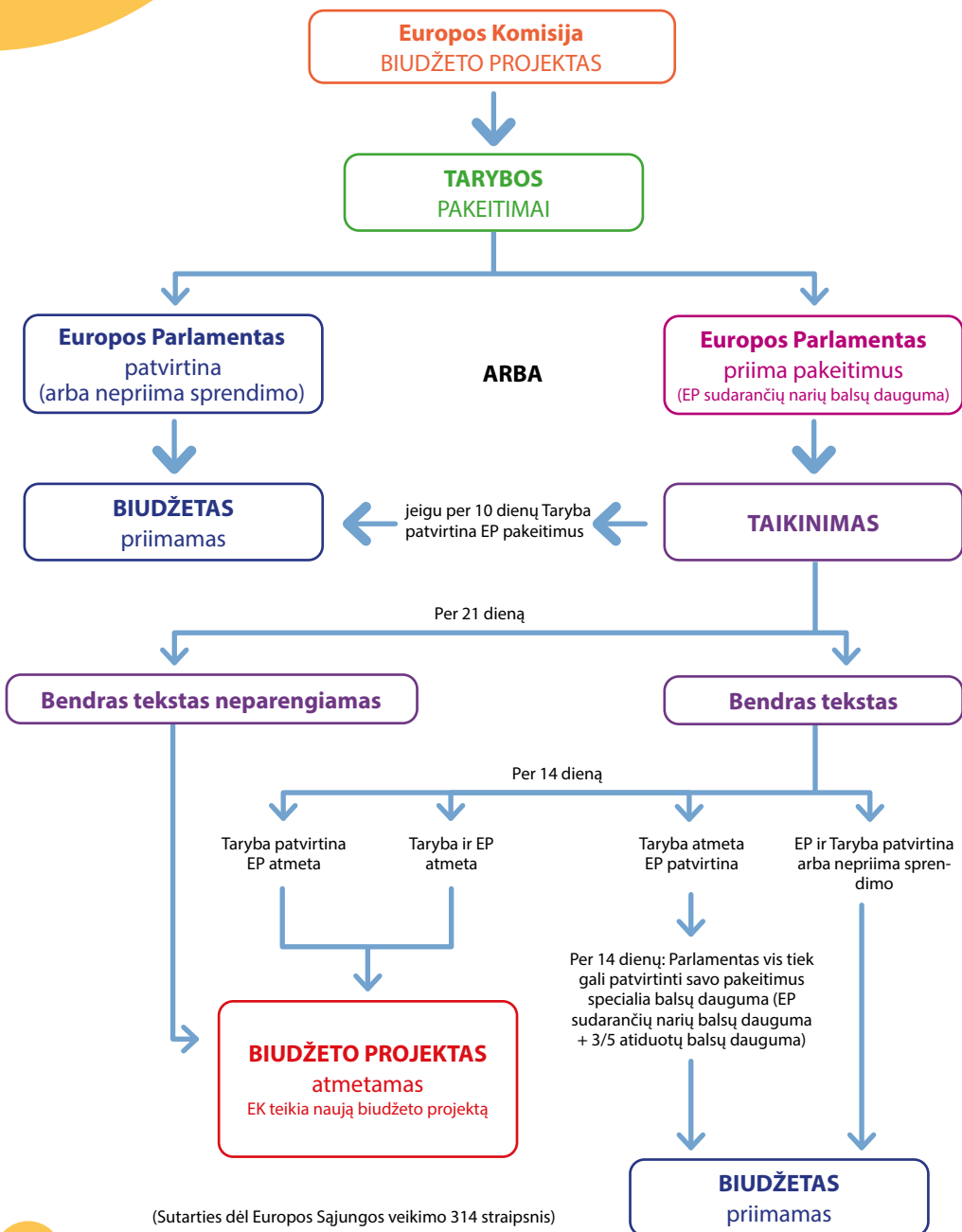
Parlamentui ir Europos Sąjungos Tarybai pasiekus susitarimą, teisėkūros procedūra priimtas aktas paskelbiamas Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Tuomet jis perkeliamas į nacionalinę teisę ir pradamas taikyti visiems ES piliečiams.

Taikant įprastą teisėkūros procedūrą, Europos Parlamento ir Europos Sąjungos Tarybos žodis vienodai svarus. Ši procedūra apima daugybę sričių, pavyzdžiui, ekonomiką ir pinigų reikalus, imigraciją, energetiką, žemės ūkį, žuvininkystę, transportą, aplinką ir vartotojų apsaugą.

Daugumą ES teisės aktų Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba priima kartu.

Biudžeto procedūra

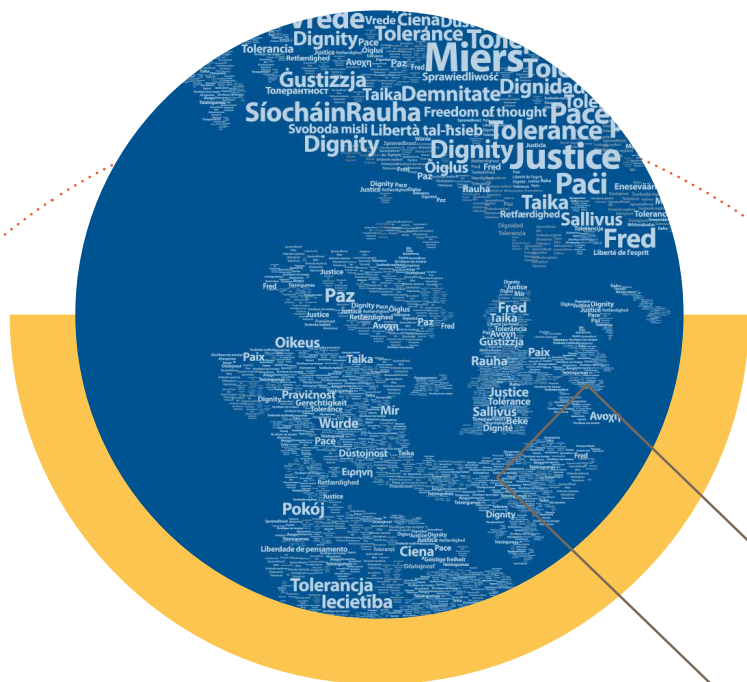
(Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 314 straipsnis)

Įsigaliojus Lisabonos sutarčiai, Parlamento galios biudžeto srityje sustiprėjo ir dabar sprendimą dėl viso metinio Europos Sąjungos biudžeto jis priima kartu su Europos Sąjungos Taryba. Tačiau verta pažymėti, kad paskutinį žodį taria Parlamentas.

Parlamentas taip pat atlieka vaidmenį sprendžiant užsienio politikos ir žmogaus teisių klausimus. Vyriausiasis įgaliotinis užsienio reikalams ir saugumo politikai reguliariai su juo tariaisi dėl ES bendros užsienio, saugumo ir gynybos politikos.

Parlamentas turi pritarti bet kuriam ES plėtros etapui, taip pat su ES nepriklausančiomis valstybėmis sudaromiems prekybos ir kitokiems tarptautiniams susitarimams. Parengiamąjį darbą atlieka komitetai.

Be to, Parlamento nariai daug dėmesio skiria žmogaus teisių klausimams ir demokratiinių vertybių propagavimui visame pasaulyje. Sacharovo premijos už minties laisvę įteikimas yra ryškiausias metų renginys, vainikuojantis Parlamento darbą šioje srityje.

Kas mėnesį viena – dvi savaitės skiriamos komitetų darbiui. Per komitetų posėdžius Parlamento nariai diskutuoja dėl teisėkūros ir ne teisėkūros pranešimų, siūlo pakeitimus ir dėl jų balsuoja bei aptaria derybas su Europos Sąjungos Taryba.

Komitetai aktyviai dalyvauja rengiant teisėkūros darbotvarkę, pavyzdžiui, teikdami nuomones prieš Komisijai patvirtinant metinę darbo programą. Jie atlieka svarbų vaidmenį stebint ES veiklą – tikrindami, ar tinkamai naudojamos ES biudžeto lėšos ir ar teisingai įgyvendinami priimti teisės aktai bei tarptautiniai susitarimai.

Jie taip pat rengia klausymus, į kuriuos kviečiami ekspertai, ir stebi kitų ES institucijų bei organų darbą. Prieš išrenkant naująją Europos Komisiją, visus naujus paskirtuosius Komisijos narius turi įvertinti komitetai, atsakingi už klausimus, susijusius su atitinkamo Komisijos nario portfeliu.

Pranešėju kiekvienu konkrečiu klausimu komitetai iš savo tarpo skiria Parlamento narį – jis vadovauja visam sprendimų priėmimo procesui, kol priimama Parlamento pozicija.

Pranešėjo parengtas pranešimo projektas gali būti koreguojamas, atsižvelgiant į Parlamento narių pateiktus pakeitimus. Dėl originalaus teksto ir pakeitimų, įskaitant kompromisinius pakeitimus, dėl kurių būna susitarusios frakcijos, balsuoja visas komitetas. Tuomet Komiteto priimtas pranešimas teikiamas patvirtinti per plenarinį posėdį.

Parlamentas taip pat gali steigti specialius komitetus konkreitiems klausimams nagrinėti ir turi įgaliojimus kurti tyrimo komitetus tariamiems ES teisės pažeidimams ar netinkamo administravimo atvejams tirti. Jų veiklos sritys labai įvairios: nuo finansinių reikalų, dirbtinio intelekto ir melagingų naujienų iki gyvūnų gerovės ir visuomenės sveikatos, ir tai tik keletas pavyzdžių.

Komitetų dydis labai skiriasi: pradedant 25 narius turinčiu Teisės reikalų komitetu ir baigiant 81 narį turinčiu Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetu pirmąją 2014–2019 m. kadencijos pusę. Jų sudėtis visuomet atspindi kiekvienos frakcijos svorį visame Parlamente.

Parlamentas atlieka vadovaujamąjį vaidmenį skatinant skaidrumą ir atvirumą. Komiteto posėdžiai tiesiogiai transliuojami Parlamento interneto svetainėje ir juos galima stebėti bet kuriuo metu.

Tiesioginės diskusijų transliacijos internete

Vieną ar du kartus per mėnesį Parlamento komitetai posėdžiauja Briuselyje. Jų diskusijos yra viešos. Dauguma posėdžių tiesiogiai transliuojami internete. Šios transliacijos prieinamos ir kaip užsakomosios vaizdo programos.

Dėl COVID-19 pandemijos pradėta plačiai naudotis naujosiomis technologijomis, kurios sudaro sąlygas rengti virtualius posėdžius užtikrinant sinchroninį vertimą, kad visi galėtų dalyvauti nuotoliniu būdu.

Tiesiogines posėdžių transliacijas stebėkite čia:
<https://multimedia.europarl.europa.eu/lt>

TIESIOGINĖ
TRANSLIACIJA
INTERNETU

Ekspertų pagalba

Įvairios Parlamento tyrimų tarnybos, pavyzdžiui, teminiai skyriai, komitetams teikia nepriklausomas konsultacijas ir bendrąją informaciją raštu (tyrimus, informacinius pranešimus, išsamias analizes ir kt.).

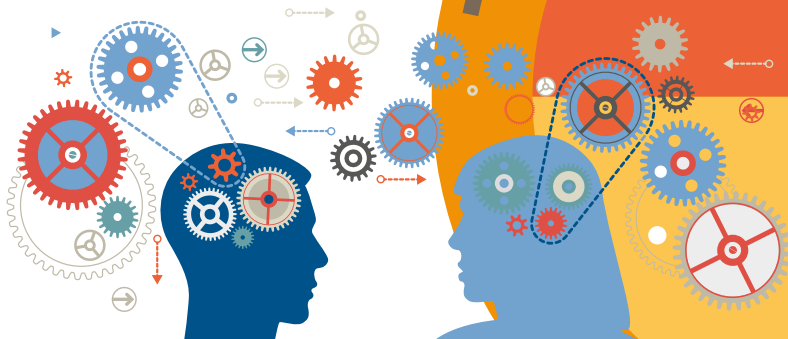
Rengiami praktiniai seminarai ir viešos specialistų diskusijos, kad Parlamento nariai galėtų užduoti klausimus ekspertams ir pasikeisti su jais nuomonėmis temomis, susijusiomis su parlamentine veikla, arba konkrečiais juos dominančiais klausimais.

Visus ekspertų dokumentus rasite čia:

www.europarl.europa.eu/supporting-analyses/lt

PAGRINDŽIAMOSIOS
ANALIZĖS

Faktų apie Europos Sąjungą suvestinės

Faktų suvestinėse pateikiama konkreti ir glausta ES institucijų ir įvairių politikos krypčių apžvalga ir paaiškinamas vaidmuo, kurį plėtojant tų krypčių politiką atlieka Parlamentas. Faktų suvestines galima rasti 22 kalbomis.

Visas faktų suvestines rasite čia:

www.europarl.europa.eu/factsheets/lt

FAKTŲ
SUVESTINĖS

Visi komitetai ir pakomitečiai

AFET

Užsienio reikalų komitetas

EMPL

Užimtumo ir socialinių reikalų komitetas

CULT

Kultūros ir švietimo komitetas

DROI

Žmogaus teisių pakomitėtis

ENVI

Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitetas

JURI

Teisės reikalų komitetas

SEDE

Saugumo ir gynybos pakomitėtis

ITRE

Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas

LIBE

Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetas

DEVE

Vystymosi komitetas

IMCO

Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas

AFCO

Konstitucinių reikalų komitetas

INTA

Tarptautinės prekybos komitetas

TRAN

Transporto ir turizmo komitetas

FEMM

Moterų teisių ir lyčių lygybės komitetas

BUDG

Biudžeto komitetas

REGI

Regioninės plėtros komitetas

PETI

Peticijų komitetas

CONT

Biudžeto kontrolės komitetas

AGRI

Žemės ūkio ir kaimo plėtros komitetas

ECON

Ekonomikos ir pinigų politikos komitetas

PECH

Žuvininkystės komitetas

FISC

Mokesčių pakomitėtis

Parlamentas taip pat gali steigti tyrimo komitetus ir specialiuosius komitetus, kurie nagrinėja specifinius klausimus.

A series of horizontal dotted lines for handwriting practice, arranged in 10 pairs across the page.

Europäisches Parlament

Vidaus politikos generalinis direktoratas
Išorės politikos generalinis direktoratas

Kalbos

Leidinį galima gauti airių, anglų (originalas), bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, latvių, lenkų, lietuvių, maltiečių, olandų, prancūzų, portugalų, rumunų, slovākų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių kalbomis.

Apie leidėją

Leidinio autorius: Europos Parlamentas
Atsakingas departamentas: Leidybos ir komunikacijos veiklos koordinavimo skyrius
✉ editorial-secretariat@ep.europa.eu

Rankraštis baigtas rengti

2021 m. kovo mėn.
© Europos Sąjunga, 2021

Atsakomybės ribojimo pareiškimas

Už šio dokumento turinį atsakingas tik jo autorius (-iai) ir jis neturėtų būti traktuojamas kaip oficiali Europos Parlamento pozicija. Šį dokumentą leidžiama atgaminti ir versti nekomerciniais tikslais tik nurodžius šaltinį. Pakartotiniam naudojimui komerciniais tikslais reikalingas išankstinis Parlamento leidimas.

Autorių teisės

Pastato nuotrauka 5 puslapyje © Association des Architectes du CIC: Vanden Bossche sprl, CRV s.A., CDG sprl, Studiegroep D. Bontinck
Visos nuotraukos ir iliustracijos
© Shutterstock.com / © AdobeStock / © Europos Sąjunga 2021. Šaltinis: EP
L021656 LT

SVARBIAUSI
KOMITETO
RENGINIAI

Daugiau informacijos apie komitetus galima rasti adresu:

www.europarl.europa.eu/committees/lt

LT